

UN EVENIMENT EDITORIAL DEOSEBIT

Dr., conf. univ. **Zoia GUȚU**

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

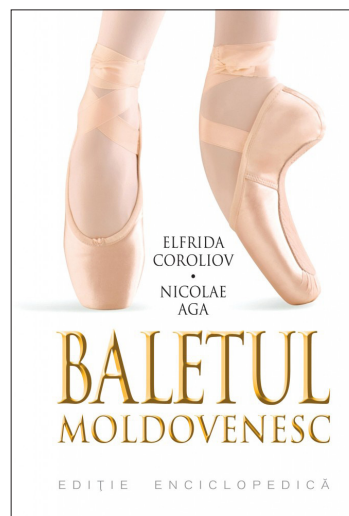
Știința baletului este relativ tânără în comparație cu studiile asupra altor domenii ale teatrului. Cu toate acestea, s-au stabilit deja etapele principale ale dezvoltării ei: s-a constituit un fond bogat de lucrări teoretice și critice, dar și o bază de date despre cele mai semnificative evenimente, despre activitatea coregrafilor și interpreților moldoveni. Astfel, coregrafia moldovenească a reușit să acumuleze o experiență destul de consistentă care trebuie pusă în valoare. Din acest punct de vedere, enciclopedia *Baletul moldovenesc* reprezintă un eveniment editorial excepțional în istoria baletului național.

Istoria baletului dovedește o interacțiune continuă a principalelor sale componente: dramaturgia muzicală și coregrafică, arta scenică. Artistul de balet, elementul de bază în arta scenică, este și principalul „instrument” al coregrafului, iar de munca sa cu dăruire, de devotamentul său depinde în mare măsură rodul unor activități comune – spectacolul de balet, succesul și soarta lui de mai departe. Spectatorul de astăzi manifestă un viu interes față de personalitatea actorului, față de inteligența și poziția lui socială, ancorarea în viața publică. De aceea datele oferite de autorii enciclopediei despre acest segment foarte îngust dar și foarte valoros al oamenilor de creație este deosebit de prețios. Cu atât mai mult cu cât viața scenică a unui artist de balet este extrem de scurtă în comparație cu cea a artiștilor din alte domenii ale artei teatrale, evoluarea lor pe scena de balet a Republicii Moldova este demnă de a fi estimată istoric și memorată.

Autorii cărții, Elfrida Coroliov, un cercetător pasionat cu o vastă experiență și Nicolae Aga, cunoscut coregraf, pedagog și cercetător, au conceput lucrarea din trei compartimente: *Biografii de creație*, *Interpreți din Basarabia în spectacole de balet* și, în anexe, *Premierele baletelor* (de la 1938 până în 2007).

Lucrarea emană un respect sincer al autorilor față de colegii săi, eroii cărții. Ediția conține pagini cu referire atât la creația protagoniștilor principali ai unui spectacol de balet – compozitori, autori ai muzicii de balet, dirijorii de balet, scenografi, interpreți, prin efortul comun al cărora se creează magia spectacolului, cât și la activitatea celorlalți lucrători de scenă, participanți și ei la crearea unui spectacol de balet. Compusă dintr-o serie de biografii separate, lucrarea este totuși concepută ca un tot întreg, oferind o imagine complexă a coregrafiei moldovenești cu toate problemele, căutările și succesele ei.

Baletul, o artă complexă, destul de greu de perceput, cu un limbaj convențional al corpului, cu forme specifice de reflectare a realității, a devenit în ultimul timp și

Elfrida Coroliov, Nicolae Aga. *Baletul moldovenesc. Actori, roluri, spectacole*. Academia de Științe a Moldovei, Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” (Institut). Chișinău: F.E.-P. „Tipografia Centrală”. 304 p.

mai complicat. El este din ce în ce mai mult preocupat de probleme filozofice și sociale, de imagini metaforice. În acest context, este sugestivă evocarea parcursului în timp al teatrului moldovenesc de balet, pornind de la primele baleturi clasice montate la Tiraspol în anul 1939, apoi la Chișinău în anii 1946–1947. În 1957, odată cu montarea renumitului libret *Fântâna din Bahcisarai*, a început dezvoltarea intensă a școlii autohtone de balet, în palmaresul căreia au intrat pe parcurs spectacole remarcabile, inclusiv de autori autohtoni.

De menționat în mod special compartimentul ce ilustrează creația artiștilor moldoveni. Aici îi poți vedea pe renumiți interpreți din diferite perioade, unii dintre ei abandonând deja scena, iar alții au trecut în eternitate. De cele mai multe ori, aceste fotografii sunt unica sursă după care ne putem face o imagine despre personalitățile în cauză. Indiscutabil, autorii au depus o muncă colosală, au dat dovadă de multă răbdare, culcând cu migală informația necesară.

Un interes aparte îl prezintă compartimentul ce conține un amplu material istoriografic despre toate premierele de balet, până în anul 2007. Posibil, ar fi binevenit ca acesta să fie completat și cu libreturile acestor spectacole.

Este greu să supraestimezi valoarea și importanța unei lucrări precum *Baletul moldovenesc*. Cartea, ce prezintă interes atât pentru profesioniști, cât și pentru cititorii simpli, ne pune la dispoziție un bogat material istoriografic, generoase surse de informații pentru cercetările de mai departe în domeniul respectiv.